

Kalmar och Värmland i topp i HPV-vaccineringen – så här gjorde de

Värmland och Kalmar är de två regioner som hittills lyckats få flest att vaccinera sig mot HPV. Med en täckningsgrad på över 70 procent, det nationella målet för att nå flockimmunitet, ligger de i topp. Men vilket är framgångskonceptet, hur har de lyckats? Båda regionerna sammanfattar sin framgångar med att det funnits en mycket engagerad organisation, att man varit flexibel och generös med bokningstider, men framför allt att man, enkelt uttryckt, tjatat. Håll i och håll ut är devisen som de jobbat med. Här beskriver de hur de fått över 70 procent av målgruppen, kvinnor 25 till 30 år, att ta HPV-sprutan.

Kallelser genom många kanaler i Kalmar

Karin Dahl, överläkare och projektledare för vaccinationskampanjen i Region Kalmar, berättar att all personal är väldigt dedikerad, ställer upp och lägger ner mycket jobb för att nå det nationella målet att utrota HPV och livmoderhalscancer till 2027. Nu är 70 procent nått i

Kalmar, men kampanjen fortsätter. Karin Dahl beskriver strategin bakom kallelserna. – Vi började vaccinera i maj 2023 och då var det två av våra sekreterare som skickade ut över 4 000 kallelser manuellt med förbokad tid eftersom vi saknade IT-stöd då. Vi fick bra respons, i snitt kom 49 procent av de kallade. Vi har spekulerat i om det var för att kvinnorna

fick en fysisk brevkallelse hem i brevlådan plus sms-påminnelse som gjorde att resultatet blev så bra. Efter

varje kallelseomgång tog vi fram listor på vilka som inte deltagit och erbjöd en ny tid. Upp till sex kallelser med förbokad tid har skickats ut samt upp till sju utskick med erbjudande om att komma på drop-in. Totalt ringde vi sen upp 2 500 personer som trots kallelser inte kommit. I och med att färre och färre deltog för varje utskick kallade vi fler och fler för varje utskick. Från start cirka 60 per mottagning och i slutet drygt 150 per mottagning, berättar Karin Dahl.

I Kalmar fick inte ordinarie personal användas till vaccinationen på grund av barnmorskebristen. Istället rekryterades 15 pensionerade barnmorskor och distriktssköterskor.

– Det är dessa 15 personer som i princip har vaccinerat alla drygt 4 800 kvinnor, som vi är uppe i nu. De har varit ovärderliga för projektet, intygar Karin Dahl.

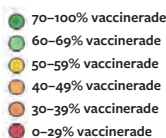
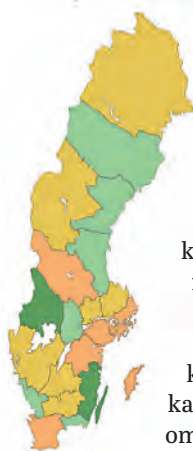
Kallelser har gått ut via det ordinarie hälsokontrollsystemet (HKS) som brev och via Kivra, men man har även ringt personliga samtal. Totalt har över 6 800 kvinnor kontaktats i regionen.

– Jag tror det kan vara svårare för kvinnor att komma om de själva måste hitta och boka en tid. Går man in för att hitta en tid och så är det fullbokat, då kanske man tappar intresset och så blir det inte av sen. Att kunna erbjuda många tider, tror jag varit en av framgångsfaktorerna, säger Karin Dahl.

Värdefullt samarbete i Värmland

I Region Värmland, som också nått över 70 procent i täckningsgrad, har man alltid varit bra på att få invånarna att vaccinera sig. Detta mycket tack vare en upparbetad vaccinationsorganisation. I Värmland har över 8 000 kvinnor kontaktats. Huvudansvaret för HPV-vaccineringen har legat hos barnmorskemottagningarna, men man har också fått förstärkning för att kunna hålla en hög takt.

– Vi påbörjade det här projektet i slutet av 2022 med förutsättningarna att göra det inom befintliga verksamheter. De första fyra månaderna hade vi catch-up-mottagningar för två av de åldersgrupper som kallats till screeningprov under

Karin Dahl, överläkare och projektledare för vaccinationskampanjen i Region Kalmar.

Ulrika Nilsson Lidström, sjuksköterska och projektledare i Region Värmland.

2022, men inte fått erbjudande om vaccination. Från första januari 2023 började vaccinationer ges i samband med cellprovtagning på barnmorskemottagningarna, säger Ulrika Nilsson Lidström, sjuksköterska och projektledare.

Det var mycket manuellt och tidsödande arbete med kallelser och svarshantering från början, men efter att regionen fått hälsokontrollsystemet (HKS) har det gått smidigare.

– Trots en stor insats från barnmorskorna behövde vi öka takten och sedan maj 2024 är Vaccination Värmland, som är regionens vaccinationsmottagningar och telefon-service, en värdefull del av projektet, säger Ulrika Nilsson Lidström.

Vaccination Värmland är en erkänt effektiv organisation och har genomfört många vaccinationer med hög täckningsgrad, till exempel med TBE, influensa och under covid-pandemin.

– Det var ju inte så att vi hade lite att göra när vi fick frågan om samarbete med barnmorskemottagningarna och HPV-vaccineringen. Men det är klart att man ställer upp

»Vi kollar listor och ser att den här tjejen inte har vaccinerat sig, ja, då skickar vi en pling och erbjuder bokning igen.«

och tack vare en bra organisation kunde vi dra igång relativt snabbt, säger Birgitta Sahlström, verksamhetschef för vaccinationsmottagningarna i Värmland.

I och med samarbetet har regionen kunnat hålla en hög takt det senaste halvåret. Antal barnmorskemottagningar i Region Värmland är 23 och vaccinationsmottagningarna ungefär lika många, så det handlar om ett 40-tal mottagningar totalt. Även här har upprepade påminnelser gett resultat.

– Vi har varit nitiska med uppföljning. Vi kollar listor och ser att

den här tjejen inte har vaccinerat sig, ja, då skickar vi en pling och erbjuder bokning igen. Sen finns det alltid grupper som är svåra att nå, till exempel inom gruppen utrikesfödda. Men på det hela taget är vi superglada och stolta, avslutar Ulrika Nilsson Lidström.

Målmedvetenhet och uthållighet

Både Kalmar och Värmland menar att framgångskonceptet handlat om målmedvetenhet och uthållighet. Grundförutsättningarna är att det ska vara enkelt att boka, lätt att få tider som passar, erbjuda många ställen som ger vaccin och inte minst ihärdighet med påminnelser. Sen tillägger man också att uppmärksamheten i media och den pågående kampanjen pushat på. När tillräckligt många i ens omgivning vaccinerar sig blir det också ett socialt tryck att själv komma iväg. Regionerna kan fortsätta att vaccinera till sista juni 2025 och förhoppningsvis kommer fler regioner att nå 70-procentsgränsen, till exempel genom att lära av Kalmar och Värmland.

Text: Ulrika Berg Roos, RCC